

تاکیدوزیر کار، هم‌سوبا مطالبات تشکل‌های تامین اجتماعی

وزیر کار پس از اخذ رای اعتماد از مجلس، مهم‌ترین اولویت‌های کاری خود را در گفت‌وگو با رسانه‌ها مطرح کرد. احیای شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی، تقویت سه‌جانبه‌گرایی در تامین اجتماعی، جلوگیری از تحمیل هزینه‌های اضافی و تهدات بدون پشتوانه به این سازمان و احیای قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی، از جمله تأکیدات و مباحث مطرح شده از سوی وزیر کار بود که شرکای تامین اجتماعی نیز در گفت‌وگو با «آینه‌نو» به ضرورت اجرای این قوانین تأکید داشتند. فعالان تشکل‌ها تأکید دارند که وزیر کار باید با جدیت از منابع تامین اجتماعی و منافع بیمه‌شده‌های این سازمان حمایت کند.

یکشنبه ۱۳ آبان ۱۳۹۷ ● شماره صد و هفتادوشش

۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹

حافظ‌گفتمان تامین اجتماعی در دولت باشید

● یادداشت ●

● فرامرز توفیقی ●

برای رسیدن به ساختاری مستحکم در حوزه رفاه و تامین اجتماعی، باید فارغ از همه شعارها و تئوری‌هایی که مطرح است، بتوانیم ساختاری کاربردی و رو به جلو داشته باشیم. همچنین ما اگر بخواهیم مسائل حوزه تامین اجتماعی را چندجانبه بررسی کنیم، باید در نظر داشته باشیم که از لحاظ منابع صندوق تامین اجتماعی، وضعیت درمان و مسائل رفاهی در حوزه تامین اجتماعی با چالش‌های عیدیه‌ای روبه‌رو هستیم.

با توجه به اینکه حفظ و صیانت از قانون کار به‌عهده وزارت کار است، در حوزه کار هم باید گفت که بازار کار با شرایط چندان خوبی مواجه نیست، طوری که شاهد هستیم گام‌های جدی برای اصلاح و بهبود وضعیت کار در کشور برداشته نمی‌شود. در حوزه کار مثل یک بیمار صعب‌العلاج شده‌ایم که امیدش را از دست داده و خودش را به دست قضا و قدر سپرده است. این مسائل را هم به این دلیل مطرح می‌کنم که ما شاهد پایش، کنترل و نظام‌مندکردن بازار نیستیم.

با نوساناتی که شاخص‌های کلیدی اقتصاد در چند ماه اخیر تجربه کردند، بازار با نوعی بی‌اطمینانی و عدم ثبات روبه‌رو شد که اثرات آن‌ها به شکل تکانه‌های شدید قیمتی و افزایش هزینه‌های تمام‌شده بر درآمد و معیشت خانوارها هویدا شده است. مثلاً قبلاً می‌گفتیم قیمت گوشت گران

● یادداشت ●

● حمیدرضا امامقلی تبار ●

یکی از تأکیدات اخیر وزیر رفاه، احیای قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی بود که به نوبه خود مسئله بسیار مهمی است که می‌تواند بسیاری از مشکلات این حوزه را حل کند و امیدواریم در عمل نیز بر احیای این قانون تأکید شود.

از سوی دیگر، یکی از مهم‌ترین وظایف تامین اجتماعی، رسیدگی به دغدغه‌های جامعه کارگری برای حفظ و بقای جامعه کارگری است. من فکر می‌کنم با اینکه احیای قانون ساختار مسئله مهمی است و مالکان اصلی سازمان بابت تامین آینده خود نگران هستند، آقای شریعتمداری باید به این موضوع نیز بپردازد که کارگران در مضیقه مالی شدیدی گرفتارند. یعنی با وجود این مشکلات، شرایط ادامه کار و زندگی برای بسیاری از بیمه‌شده‌ها وجود ندارد.

در واقع اگر موضوع بقای کار کارگر و تامین زندگی او حل شود، در آن صورت می‌توانیم به اصلاح قانون فکر کنیم. با توجه به تغییراتی که در بحث افزایش قیمت دلار و تأثیرات مخربش بر نیروی کار اتفاق افتاده، گویا اولویت ارتقای معیشت نیروی کار از بحث تامین اجتماعی خارج شده و حالا دیگر باید به بحث بقای نیروی کار تأکید شود. البته بقای نیروی کار هم ارتباط چندانی با سازمان

شده، اما الان افزایش قیمت اغلب اجناس به شکل فراگیر درآمدہ است. همچنین هزینه‌های خدمات، ایاب‌وذهاب، سرویس مدرسه، سرویس و نگهداری منزل، ارتباطات، مسکن، خوراک و هرچه تصور کنید دچار تکانه‌های شدید قیمتی شده است و گویی اراده جدی هم برای کنترل این وضعیت وجود ندارد.

در صورت ادامه چنین وضعیتی، همان اندک قدرت خرید طبقات فقیر و متوسط هم در آینده بسیار نزدیک، از بین می‌رود و در نتیجه هزینه تمام‌شده سربار بالا می‌رود. در این شرایط، تولید نیز دچار افت می‌شود و کارفرما نیز به تعدیل نیرو روی می‌آورد. در نتیجه به سمت رکود پیش می‌رویم و دچار رکود تومی می‌شویم.

در چنین شرایط خطیری است که وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی باید به فکر حفظ و صیانت از کار باشد که این هم نیاز به یک برنامه‌ریزی کاربردی و هدفمند و ساختار سازمانی صحیح دارد.

از آن طرف هم در سازمان تامین اجتماعی دچار مشکلات زیادی هستیم. مثلاً سهم درمان بیمه‌شده‌های تامین اجتماعی که به خزانه دولت واریز می‌شود یا برداشت‌های بی‌حساب دولت‌ها در سال‌های گذشته از حساب‌های تامین اجتماعی و عدم پرداخت دیون دولت به سازمان تامین اجتماعی، این سازمان را به سمت بحران‌های جدی پیش می‌برد، بنابراین ساختار سازمان تامین اجتماعی باید اصلاح و گفتمان این حوزه باید تقویت شود که در این حوزه، وزیر کار می‌تواند

نقش تعیین‌کننده‌ای داشته باشد. در این راستا، دولت باید با یک برنامه‌ریزی هدفمند به پرداخت دیون خود به تامین اجتماعی اقدام کند. درآمد دولت الان بهتر از قبل شده، حالا سوال اینجاست که چرا دولت حاضر به پرداخت دیون خودش نیست؟ چرا دولت آن قدر که نگران صندوق‌های بازنشستگی و البته خود است، نگران صندوق تامین اجتماعی نیست؟ این‌ها دغدغه‌هایی هستند که امید داریم در مدیریت جدید وزارت کار به آن پرداخته شود. وزیر کار برای اصلاح این موارد، شرایط سختی دارد و امیدواریم در مقام عمل نیز به شعارها و وعده‌هایشان عمل کنند. واقعیت این است که اغلب وزرا در نطق قبل از انتخاب‌شان، خوب حرف می‌زنند. اما امید

کتیبنو | ۰۷

هوای تازه رفاه

داریم در حوزه اختیارات وزیر کار جدید، چنین اتفاقاتی رخ ندهد و شاهد عملگرایی جدی برای بازگشت به گفتمان تامین اجتماعی و قانون ساختار نظام جامع رفاه و تامین اجتماعی باشیم. باید در نظر داشت یکی دیگر از اشاره‌ها و تأکیدات اخیر وزیر جدید کار، ممانعت از تحمیل تعهدهای بدون پشتوانه به تامین اجتماعی است. شکی نیست که این کار خیلی خوبی است که آقای شریعتمداری در این جهت گام بردارند و امیدواریم برای تحقق این موضوع، همت کنند. انتظار داریم وزیر کار جدید از منابع درمان تامین اجتماعی محافظت کند تا این منابع، صرف تامین هزینه‌های هنگفت طرح تحول سلامت نشود.

مشاور عالی کانون شوراهای اسلامی کار و رئیس کمیته دستمزد

ضرورت حیاتی بقای کار و تامین معیشت کارگران

افراد قبلی نتوانسته‌اند آن‌ها را انجام دهند. البته امیدواریم آقای شریعتمداری از این قاعده مستثنا باشند و بتوانند به قانون مادر این حوزه برای اجرایی شدن کمک کنند. اصلاح ساختار تامین اجتماعی که همواره ما دغدغه‌اش را داریم و احیای شورای عالی تامین اجتماعی که می‌تواند خیلی کارساز و راهگشا باشد، موارد بسیار مهمی هستند که به‌عنوان برنامه‌های وزیر رفاه مطرح شده، اما اولویت حال حاضر بیمه‌شده، بقای نیروی کار و خانواده‌اش است که با این شرایط هیچ آمیدی ندارد که در آینده بتواند از مزایای دوره بازنشستگی‌اش بهره‌ای ببرد.

حال باید به این مسئله اشاره کنم که وزیر کار چگونه باید در جهت حل این دغدغه‌های نیروی کار گام بردارد.

مهم‌ترین آیتم به اعتقاد من، حمایت از تولید است. با توجه به دغدغه‌هایی که در این مدت برای دولت به‌وجود آمده، حمایت از تولید تقریباً تبدیل به یک شعار شده است. تولیدکننده نه تنها نمی‌تواند گلیمش را از آب بیرون بکشد، برعکس دست به گریبان باتلاق‌هایی است که گاه برخی دستگاه‌های دولتی برای او می‌سازد. اگر به موضوع حمایت از تولید پرداخته شود، بحث بعدی افزایش کیفیت محصولات تولید داخل است که به نظرم دولت چندان نتوانسته در این حوزه موفق عمل کند، طوری که برخی تولیدکنندگان به سمت تولید محصولات بی‌کیفیت روی آورده‌اند.

این دو مورد خودبه‌خود باعث کاهش راندمان، کاهش تولیدات و همین‌طور کاهش صادرات خواهد شد. نتیجه حمایت از تولید، این خواهد بود که سطح معیشت کارگران حفظ شود و دولت و وزارت کار می‌توانند مشوق‌هایی را بگذارند که کارفرما بتواند درصدی از مطالبات جامعه کارگری را پوشش دهد.

بحث امنیت شغلی هم موضوع دیگری است که در لوای حمایت از تولید به‌وجود می‌آید. وقتی نیروی کار امنیت شغلی داشته باشد، در بهره‌وری و امید به آینده می‌تواند تأثیرگذار باشد. این مطالبات جزء مطالبات راهبردی و کلان هستند. اگر حمایت از تولید که در راس این‌ها قرار دارد به‌درستی صورت گیرد، قطعاً مشکلات درآمدی تولیدکننده‌ها و سطح معیشت نیروی کار هم حل خواهد شد. البته این نکته را هم تأکید کنم تا زمانی که مجلس، نمایندگان کارگرمحور نداشته باشد، ما در رسیدگی به این مطالبات با مشکل مواجه خواهیم بود. این‌ها مطالبات بالادستی است که نیروی کار و بیمه‌شده انتظار دارد که وزیر جدید کار در این راستا قدم بردارد.

همچنین انتظار می‌رود آقای شریعتمداری، همان‌طور که خودشان هم در سخنانشان تا به امروز بر آن تأکید کرده‌اند، سه‌جانبه‌گرایی را به‌معنای واقعی پیاده کنند و در این مسیر گام‌های موثری بردارند.

بازرس مجمع عالی نمایندگان کارگران کشور

● یادداشت ●

● عباس اورنگ ●

اهمیت احیای شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی

یکی از تأکیدات اخیر وزیر رفاه، احیای شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی، بوده است. این مسئله را می‌توان جزء مهم‌ترین دغدغه‌های دلسوزان نظام رفاه و تامین اجتماعی و مهم‌ترین خواسته کارشناسان این حوزه دانست. از طرف دیگر، احیای این شورا مهم‌ترین عرصه‌ای است که وزیر رفاه می‌تواند در آن ورود کند. در واقع معتقدم شأن نزول وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی می‌تواند احیای شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی باشد. به هر حال شورای عالی تامین اجتماعی، موتور پیشران سیاست‌های کلی نظام در حوزه رفاه و تامین اجتماعی است و این موضوع می‌تواند بهترین راهکار برای حل مشکلات تامین اجتماعی باشد. این شورا می‌تواند جایی باشد که سیاست‌های کلی نظام در حوزه رفاه در این شورا چکش کاری شود و به همین دلیل است که می‌گوییم تأکید وزیر کار به احیای شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی، تأکید بسیار مهمی است که امیدواریم در عمل نیز احیای این شورا در دستور کار قرار بگیرد. قطعاً وزیر کار دبیر شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی به ریاست رئیس‌جمهوری خواهد بود و این یعنی اینکه اگر این سیستم راه‌اندازی شود و شورای عالی را احیا کنند، وزیر کار خیلی راحت‌تر می‌تواند با حمایت ملی و با مدیریت و ساماندهی موثر، سیاست‌های کلی را پیش ببرد.

با این وجود، شاهد بوده‌ایم که طی چندسال گذشته، بدنه دولت چندان تمایلی به نقش‌آفرینی وزارت کار در شورای عالی رفاه و تامین اجتماعی نداشته است، بنابراین انتظار می‌رود وزیر کار این حوزه را مدیریت کند و این مسئله اصلاح شود. در سال‌های گذشته، به شیوه‌های مختلفی وزیر رفاه را مشغول و او را از وظایف اصلی‌اش دور کردند. یکی از این مشغولیت‌ها استفاده از اهرم استیضاح به دفعات و به بهانه‌های مختلف بود که وزیر را گرفتار می‌کرد. از دیگر مشغولیت‌ها، شرکت‌داری و بنگاهداری‌های مختلف است که به عهده وزیر کار می‌گذراند که همین مسئله وزیر را بسیار درگیر می‌کند. مثلاً روزی بروز حادثه سانجی، روزی حادثه نفتکش، روزی دیگر بروز حادثه در معدن و... اتفاقاتی هستند که هر کدام به نوبه خود وقت و انرژی وزیر را می‌گیرد و در نتیجه تمرکز وزیر کار را از مسائل کلان و مهم‌تر دور می‌کند. یکی دیگر از تأکیدات اخیر وزیر کار در مورد ممانعت از تحمیل هزینه‌های اضافی به تامین اجتماعی و جلوگیری از تحمیل تهدات بدون پشتوانه به این سازمان است. بیان این موارد و تأکیدات، اگرچه مهم است، اما مقاومت کردن در این مسائل و عملی کردن آن‌ها خیلی سخت است. واقعیت این است که بسیاری از نهادها تحمیل چنین هزینه‌هایی به تامین اجتماعی را بر اساس منطق کارشناسی انجام نمی‌دهند، بلکه بر اساس فشارها و تصمیم‌های احساسی انجام می‌دهند، چرا که با جامعه‌ای روبه‌رو هستیم که بخشی از مردم با فقر دست‌وپنجه نرم می‌کنند و در این بین، دولت و مجلس می‌خواهند با اتکا به منابع تامین اجتماعی، بخشی از این مشکلات عمومی کشور را حل کند که روش نادرست و غیرعلمی است. در نتیجه عملی کردن گفته‌های آقای شریعتمداری در این حوزه‌ها سخت است و عزم بسیار جدی می‌طلبد. به همین دلیل مسیر اصلاح، بسیار پرستگلاخ است. ما در حوزه تامین اجتماعی، مشکلات زیادی داریم که وزیر کار می‌تواند بسیاری از این مشکلات را رفع کند. ما می‌گوییم باید بقا و آینده صندوق‌هایی مثل تامین اجتماعی را تامین کنیم، اما انگار برخی عملکردهای گذشته چندان برای بقای همیشگی این صندوق‌ها و تدوین برنامه‌های بلندمدت، کارآمدی نداشته است. در واقع، ما کارشناسان حوزه رفاه و تامین اجتماعی، نگاه بلندمدت داریم و نگران آینده صندوق‌هایی مثل تامین اجتماعی هستیم، اما بسیاری از دولتمردان تحت تأثیر شرایط روز نگاه کوتاهمدت دارند که امید داریم با مدیریت جدید در وزارت کار، این مسائل حل شود.

مدرس دانشگاه

و کارشناس حوزه رفاه و تامین اجتماعی